

Sygn. akt II S 80/13

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Iwona Tchórzewska (spr.)

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Anna Ścioch – Kozak

Sędzia Sądu Rejonowego Anna Brenk - Czapska (del.)

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi M. S.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kraśniku VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Opolu Lubelskim, sygnatura akt VI Ns 20/13

postanawia:

oddalić skargę.

Sygn. akt II S 80/13

UZASADNIENIE

W dniu 24 czerwca 2013 roku M. S. wniosła w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.) skargę dotyczącą postępowania w sprawie VI Ns 20/13 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Kraśniku VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Opolu Lubelskim. Skarga wpłynęła do Sądu Rejonowego w dniu 26 czerwca 2013 roku, a w dniu 28 czerwca 2013 roku została przekazana Sądowi Okręgowemu w Lublinie.

Skarżąca wniosła o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie VI Ns 20/13, wydanie Sądowi Rejonowemu w Kraśniku VI Zamiejscowemu Wydziałowi Cywilnemu z siedzibą w Opolu Lubelskim zalecenia niezwłocznego rozpoznania przedmiotowej sprawy oraz, w przypadku uwzględnienia skargi, przyznanie skarżącej od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 30.000 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżąca podniosła, że działanie Sądu pozostaje w sprzeczności z treścią przepisów art. 6 § 1 i 2 k.p.c., gdyż Sąd akceptuje postępowanie uczestnika P. S., który działa na zwłokę początkowo uchylając się od uczestniczenia w rozprawie, a obecnie zgłasza bezzasadne wnioski dowodowe, które również zmierzają do przedłużenia postępowania. Sąd kilkakrotnie określał uczestnikowi termin do składania wniosków dowodowych, pod rygorem utraty prawa ich powołania, ale pomimo tego dopuszcza kolejne wnioski dowodowe uczestnika, powodując tym zwłokę w rozpoznaniu sprawy. W szczególności w piśmie z dnia 28 stycznia 2013 roku uczestnik zgłosił wniosek o zwrócenie się przez Sąd do (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. o nadesłanie historii rachunku

i lokaty terminowej uczestnika. Dopuszczenie tego dowodu po ponad dwóch latach toczącego się postępowania jest w ocenie skarżącej nieuzasadnione. Zgodnie z art. 6 k.c. na uczestniku spoczywa ciężar udowodnienia faktów. Zatem w interesie uczestnika leży złożenie stosownych dokumentów potwierdzających jego twierdzenia dotyczące posiadanych lokat terminowych. Nie ma zaś żadnych podstaw do prowadzenia w tym zakresie postępowania przez Sąd z urzędu w sytuacji, gdy uczestnik mógł we własnym zakresie uzyskać wgląd w historię rachunku bankowego. Złożony przez uczestnika i uwzględniony przez Sąd wniosek wstrzymał rozpoznanie sprawy. Kolejne terminy rozprawy, wyznaczone w dniach 29 marca, 10 maja i 19 czerwca 2013 roku, są terminami pustymi. Uczestnik, gdy stawia się na rozprawie, składa nowe wnioski dowodowe. Działanie uczestnika i w konsekwencji Sądu prowadzi do utraty, w miarę upływu czasu, wartości nieruchomości stanowiącej przedmiot postępowania. Ponadto w postępowaniu występują inne nieprawidłowości. Sprawa toczy się od 29 marca 2010 roku i w ciągu dwóch i pół roku odbyły się tylko trzy terminy rozpraw w dniach: 22 grudnia 2010 roku, 29 czerwca 2011 roku oraz 12 października 2012 roku.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Sprawa VI Ns 20/13 prowadzona przez Sąd Rejonowy w Kraśniku VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Opolu Lubelskim (poprzednia sygnatura akt Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim I Ns 277/10) została wszczęta na skutek wniosku wnioskodawczyni M. S. i dotyczy podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika P. S.. Wniosek wpłynął do Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim w dniu 15 czerwca 2010 roku. Zarządzeniem z tego samego dnia zwrócony został wniosek wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów sądowych, a w dniu 22 czerwca 2010 roku wydane zostało postanowienie w przedmiocie wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2010 roku ponownego wniosku wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów sądowych wyznaczono pierwszy termin rozprawy na dzień 3 września 2010 roku. Kolejne terminy rozprawy miały miejsce w dniach 29 października 2010 roku, 22 grudnia 2010 roku, 9 lutego 2011 roku, 22 kwietnia 2011 roku.

Na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2011 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poinformował Sąd o pobycie uczestnika w Areszcie Śledczym w L., w związku z czym rozprawa została odroczone do dnia 29 czerwca 2011 roku. Na wyznaczonym terminie rozprawy w dniu 29 czerwca 2011 roku Sąd na wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu szacunku nieruchomości i zobowiązał pełnomocnika do uiszczenia zaliczki.

W dniu 15 lipca 2011 roku do Sądu wpłynął wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o zwolnienie M. S. od kosztów sądowych w zakresie obejmującym wydatki na poczet wynagrodzenia biegłego, a także pismo pełnomocnika wnioskodawczyni zawierające dalsze wnioski dowodowe oraz modyfikację wcześniej złożonego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Po doręczeniu powyższego pisma uczestnikowi P. S. ustosunkował się do jego treści w piśmie z dnia 1 sierpnia 2011 roku.

Postanowieniem referendarza sądowego z dnia 9 września 2011 roku wniosek wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów został uwzględniony w części. Postanowieniem z dnia 13 października 2011 roku Sąd sprecyzował tezę opinii dla biegłego. W dniu 14 października 2011 roku wpłynęła skarga wnioskodawczyni na orzeczenie referendarza. Postanowieniem z dnia 17 października 2011 roku Sąd utrzymał w mocy postanowienie referendarza z dnia 9 września 2011 roku. W dniu 7 listopada 2011 roku pełnomocnik wnioskodawczyni złożył do akt dowód uiszczenia w dniu 4 listopada 2011 roku zaliczki na koszt opinii biegłego. W dniu 18 listopada akta sprawy przesłano biegłemu celem sporządzenia opinii. Biegły złożył opinię w dniu 19 marca 2012 roku.

Natomiast w dniu 20 lutego 2012 roku do Sądu wpłynęło pismo uczestnika P. S. obejmujące wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu. Wezwanie o uzupełnienie braków tego wniosku, a także odpis opinii, przesłane dla uczestnika do Aresztu Śledczego w L. zostały zwrócone z uwagi na przeniesienie P. S. do Aresztu Śledczego w H.. W związku z tym ponownie przesłano je do miejsca pobytu uczestnika. Po uzupełnieniu przez uczestnika wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu, co nastąpiło w dniu 13 kwietnia 2012 roku, wniosek został rozpoznany i uwzględniony postanowieniem z dnia 8 maja 2012 roku. W dniu 21 czerwca 2012 roku Okręgowa Rada Adwokacka poinformowała Sąd o wyznaczeniu adwokata z urzędu dla uczestnika P. S..

W dniu 24 lipca 2012 roku doręczono pełnomocnikowi uczestnika odpis opinii z wezwaniem do ustosunkowania się oraz sprecyzowania zgłoszonego wcześniej przez uczestnika wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków, w terminie 7 dni.

W dniu 30 lipca 2012 roku pełnomocnik uczestnika wniósł o przedłużenie wskazanego w wezwaniu terminu z uwagi na konieczność skontaktowania się z uczestnikiem. W dniu 29 sierpnia 2012 roku pełnomocnik uczestnika złożył pismo procesowe obejmujące wnioski dowodowe.

Zarządzeniem z dnia 3 września 2012 roku wyznaczono termin rozprawy na dzień 12 października 2012 roku. Kolejne rozprawy miały miejsce w dniach: 14 grudnia 2012 roku, 30 stycznia 2013 roku, 29 marca 2013 roku, 10 maja 2013 roku, 19 czerwca 2013 roku, 26 lipca 2013 roku.

W piśmie z dnia 12 grudnia 2012 roku pełnomocnik uczestnika, popierając zgłoszony przez uczestnika wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, wniósł między innymi o zwrócenie się przez Sąd do (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. o nadesłanie historii rachunku bankowego oraz historii lokaty terminowej uczestnika na okoliczność ustalenia wysokości środków finansowych, które uczestnik przeznaczył na budowę domu. Do pisma został dołączony odpis pisma G. (...) Banku skierowanego w dniu 12 kwietnia 2012 roku do P. S., wskazującego na niemożność wydania uczestnikowi zaświadczenia dotyczącego lat 1990-2000 z uwagi na to, że żądane dane dotyczą systemów archiwalnych.

Na rozprawie w dniu 14 grudnia 2012 roku Sąd zobowiązał pełnomocnika uczestnika do sprecyzowania wniosku przez podanie numerów rachunków i lokaty terminowej. Pełnomocnik uczestnika udzielił odpowiedzi w piśmie z dnia 28 stycznia 2013 roku, złożonym na rozprawie w dniu 30 stycznia 2013 roku. Pełnomocnik ponownie podniósł, że G. (...) Bank odmówił uczestnikowi wydania stosownego zaświadczenia. Sąd odroczył rozprawę do dnia 29 marca 2013 roku, uwzględnił wniosek pełnomocnika o zwrócenie się do G. (...) Banku o nadesłanie historii lokaty terminowej, zobowiązał do złożenia przez uczestnika innych historii rachunków bankowych, a ponadto wezwał na wyznaczony termin świadka H. G..

Na rozprawie w dniu 29 marca 2013 roku pełnomocnik uczestnika złożył pismo procesowe wraz z załącznikami, w tym dotyczącymi rachunków bankowych uczestnika. Sąd przesłuchał świadka, odroczył rozprawę do dnia 10 maja 2013 roku i ponownie zwrócił się do G. (...) Banku o udzielenie informacji.

W piśmie, które wpłynęło do Sądu w dniu 6 maja 2013 roku, G. (...) Bank zwrócił się o podanie dalszych informacji celem dokonania jednoznacznej weryfikacji w archiwalnych bazach Banku oraz identyfikacji dokumentów kasowych.

Na rozprawie w dniu 10 maja 2013 roku Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania wnioskodawczyni i uczestnika, odroczył rozprawę do dnia 19 czerwca 2013 roku, ponownie zwrócił się do G. (...) Banku, wskazując nr PESEL uczestnika, a nadto zwrócił się do Banku (...) o udzielenie informacji o aktualnej wysokości kredytu mieszkaniowego udzielonego P. S. i M. S.. Informacja z Banku (...) wpłynęła w dniu 3 czerwca 2013 roku. Natomiast G. (...) Bank w piśmie, które wpłynęło w dniu 13 czerwca 2013 roku, poinformował, że wskazany nr PESEL uczestnika nie pozwolił na zweryfikowanie lokat i zwrócił się o wskazanie także, w jakim oddziale (...) Banku (...) były prowadzone rachunki P. S..

Na rozprawie w dniu 19 czerwca 2013 roku Sąd oddalił zgłoszony w tym dniu przez pełnomocnika uczestnika wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka, odroczył rozprawę do dnia 26 lipca 2013 roku oraz ponownie zwrócił się do G. (...) Banku o udzielenie informacji dotyczącej rachunku w dawnym III Oddziale (...) Banku (...), który został wskazany na rozprawie przez pełnomocnika uczestnika.

W dniu 16 lipca 2013 roku do Sądu wpłynęło pismo, w którym G. (...) Bank poinformował, że żądane dokumenty zostały zamówione z archiwum zewnętrznego i Bank udzieli informacji niezwłocznie po ich uzyskaniu.

Na rozprawie w dniu 26 lipca 2013 roku pełnomocnik uczestnika sprostował, że lokata była założona w I Oddziale (...) w L.. Sąd oddalił wnioski dowodowe uczestnika dotyczące żądania informacji z G. (...) Banku, odebrał od

wnioskodawcy i uczestniczki wyjaśnienia w związku z treścią pisma uczestnika z dnia 22 lipca 2013 roku i dołączonymi do pisma dowodami z dokumentów, zamknął rozprawę i odroczył ogłoszenie orzeczenia do dnia 31 lipca 2013 roku. Wydany w tym dniu postanowieniem Sąd otworzył rozprawę na nowo i odroczył rozprawę do dnia 11 września 2013 roku oraz zwrócił się do (...) Banku S.A. w W. o udzielenie informacji czy P. S. posiadał w I Oddziale (...) Banku (...) w L. lokaty szansa I i szansa II w okresie do 1999 roku oraz o podanie wysokości zgromadzonych środków, daty ich wpłaty oraz likwidacji lokat.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna.

W myśl art. 2 ust. 1 i art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawiloci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy).

Celem wniesienia skargi na przewlekłość postępowania jest dyscyplinowanie czynności podejmowanych na danym etapie toczącego się postępowania w określonej sprawie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2011 roku, III SP 8/12, LEX nr 1171299 oraz z dnia 18 lutego 2005 roku, III SPP 19/05, LEX nr 154244). Z kolei nieterminowość w podejmowaniu czynności nosi cechy przewlekłości dopiero wówczas, gdy wydłużenie postępowania przekracza rozsądne granice (tak postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2005 roku, III SPP 96/05, OSNP 2005/23/384 oraz z dnia 22 kwietnia 2010 roku, III SPP 6/10, LEX nr 602069).

Analiza postępowania w sprawie I Ns 20/13 Sądu Rejonowego w Kraśniku VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego z siedzibą w Opolu Lubelskim prowadzi do wniosku, że brak jest podstaw do uznania, by w sprawie tej doszło do przewlekłości, o jakiej mowa w powołanych wyżej przepisach.

Jak wynika z przedstawionego wyżej toku postępowania, sprawa została wszczęta na skutek wniosku, który wpłynął do Sądu Rejonowego w dniu 15 września 2010 roku. Zatem postępowanie jest prowadzone przez Sąd dopiero od tego dnia, a nie od dnia 29 marca 2010 roku, jak podniesiono w skardze. We wskazanym przez skarżącą okresie do dnia 12 października 2012 roku odbyły się nie trzy, ale siedem terminów rozpraw w dniach: 3 września 2010 roku, 29 października 2010 roku, 22 grudnia 2010 roku, 9 lutego 2011 roku, 22 kwietnia 2011 roku, 29 czerwca 2011 roku i 12 października 2012 roku. Wprawdzie istotnie pomiędzy dwoma ostatnio wymienionymi terminami rozprawy upłynął stosunkowo długi okres, ale nie było to spowodowane beczynnością Sądu, ale czynnościami wnioskodawczyni i uczestnika. W tym okresie Sąd podejmował niezbędne czynności w związku z wnioskiem wnioskodawczyni o zwolnienie od kosztów sądowych w postaci zaliczki na poczet kosztów opinii biegłego i po rozstrzygnięciu tego wniosku i uiszczeniu przez wnioskodawczynię zaliczki w dniu 4 listopada 2011 roku, przeprowadził wskazany dowód, dopuszczony na wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni. Na przedłużanie postępowania w tym okresie miała zarazem wpływ okoliczność przebywania przez uczestnika w areszcie śledczym, zmiana miejsca pobytu uczestnika w związku z przeniesieniem do innego aresztu oraz zgłoszenie przez P. S. wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu i podjęcie czynności przez wyznaczonego adwokata. W tych okolicznościach nie można przypisać postępowaniu Sądu przewlekłości w rozumieniu ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku.

Wymaga przy tym podkreślenia, że poza odroczeniem rozprawy w dniu 29 czerwca 2011 roku wszystkie pozostałe odroczenia wiązały się z jednoczesnym wyznaczeniem kolejnego terminu rozprawy, co przeciwdziało nieuzasadnionemu przewlekaniu sprawy.

Nie zasługiwała także na podzielenie argumentacja skarżącej odnosząca się do postępowania Sądu Rejonowego w związku z wnioskiem uczestnika o zażądanie informacji z (...) Banku Spółki Akcyjnej w W.. Wskazać należy, że wniosek ten uczestnik P. S. złożył w związku ze zgłoszonym w sprawie żądaniem ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. Zarazem trzeba podkreślić, że sąd rozpatrujący skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie jest uprawniony do merytorycznej oceny wniosków dowodowych stron czy uczestników postępowania nieprocesowego.

Nie jest również uprawnione twierdzenie skarżącej, że terminy rozprawy w dniach 29 marca 2013 roku, 10 maja 2013 roku i 19 czerwca 2013 roku były terminami „pustymi”. W dniach 29 marca 2013 roku i 10 maja 2013 roku Sąd Rejonowy przeprowadzał bowiem inne dowody (z zeznań świadka i przesłuchania wnioskodawczynie i uczestnika), a odraczając w dniu 10 maja 2013 roku rozprawę do dnia 19 czerwca 2013 roku zwrócił się nadto do Banku (...) o udzielenie informacji co do aktualnej wysokości kredytu mieszkaniowego udzielonego P. S. i M. S.. Informacja z Banku (...) wpłynęła w dniu 3 czerwca 2013 roku.

Chybiony jest argument skarżącej o działaniu Sądu z urzędu, gdyż czynności Sądu były przeprowadzane na wniosek uczestnika, który złożył do akt pismo (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. wskazujące na podjęcie wcześniej przez P. S. próby uzyskania informacji bankowych, które jednak nie zostały mu udzielone.

Jednocześnie trzeba zauważyć, że z kierowanych dotychczas do Sądu pism Banku, w tym pisma z dnia 11 lipca 2013 roku, wynika potencjalna możliwość udzielenia żądanych informacji, zaś trudności w ich uzyskaniu wynikają z obiektywnej okoliczności zarchiwizowania dokumentów odnoszących się do okresu sprzed ponad dziesięciu lat. Dodatkowo wskazać należy na mylne wskazanie przez pełnomocnika uczestnika numeru oddziału banku, który pierwotnie prowadził rachunki i lokaty uczestnika.

Omówione okoliczności w zestawieniu z treścią art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku przemawiają przeciwko zasadności skargi.

Z tych wszystkich względów i na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.